

Nene, nebojte se, že by folkový magazín zahrnul mezi objekty své pozornosti i muzikály, či spíše „lyrikál“, jak je v titulku uvedené zbrusu nové hudební dílo nazýváno svými autory. Dokonce nepůjde ani o dílo samotné, nýbrž o recenze na něj.

Stalo se zvykem desítek nespokojenců z řad fun-clubů (úmyslně psáno takto), samotných postižených interpretů i rádoby neutrálních postav, domnívajících se, že jsou posedlí estetickým duchem, bouřit se proti jakékoliv negativní kritice. Nepomáhá objektivní ani subjektivní vysvětlování, dokonce ani odkazy na drsnější styly recenzí v drsnějších žánrech. Oblíbeným argumentem kritiků kritiky je, že by recenze měla být objektivní (extrémní požadavek, že by měla popisovat, nebo dokonce propagovat, už pomíjím). A právě v případě díla Kudykam se v jeden den (po premiéře) sešla v tisku várka natolik rozporuplných článků, že nešlo si jich nepovšimnout. A bylo by škoda jich nevyužít k demonstraci toho, jak si stojí recenze a recenzenti v jiných žánrech. Recenzenti bezesporu renomovaní, píšící do papírových (= „kamenných“) médií, které si snad ani na internetovém kolbišti nikdo nedovolí nařknout z diletantismu, ředitelství zeměkoule, náckovství a touhy nalaťovat ostatní, jak mají tvořit. Snad bude následující prezentace rozdílných pohledů na tutéž věc a použitého slovníku k něčemu i pro výše zmíněné estetické duchy, přítomné v našem středně vzrostlém smíšeném lese (jak požaduje kolega –toh– nazývat náš malý folkový rybníček) a přestanou psát v ohlasech na recenze, s prominutím, blbosti.

Tak se podívejme, jak se s naprosto čistým svědomím, z vlastní vůle a dobrovolně, s plným vědomím a zodpovědností jednotliví recenzenti liší (všimněte si i jazyku a metafor, to pro ty citlivější):

O tématu:

E15: Umělecký tandem Hapka & Horáček, známý svými šansonovými písněmi, se pustil na půdu pro ně neznámou – muzikálu. Nutno říci, že, byť to pro oba byla premiéra, zhostili se jí se ctí a navíc tomuto žánru přinesli něco objevného. Horáčkovy verše jsou lehké, vtipné a přitom neztrácejí leckdy až filozofickou myšlenku. Hlavního hrdinu tak doprovází nejen Kudykam v podání výborného Vojtěcha Dyka, ale také nesmrtelný Kant a jeho mravní pohled na lidský život. Michal Horáček pojal hru Kudykam jako příběh věčného hledání pravého smyslu života, v němž zaznívají proklamace osobní svobody a lidské jedinečnosti.

LN: Michal Horáček má zkrátka velké ambice a nebojí se ani veršů. Jenže novotvar lyrikál jako žánrové vymezení je čirý nesmysl anebo alibi, jež má vysvětlit, proč muzikál není muzikálem, kašle na jeho hudební zákonitosti i strukturu a je starou dobrou „cohcárnou“, kočkopsem a bramboračkou. Horáček není Shakespeare ani Corneille a jeho básnění je prostě směšné. Zaumné, rádoby vzletné veršíky, které prý drží villonovskou formu - snad ano, ale to, že si autor vezme určité muštr, ještě neznamená záruku kvality. Horáček tu kouzlí s transcendentem,

filozofováním všeho druhu, mudrováním na politickou notu a nad tím vším se vznáší nebohý Immanuel Kant a jeho kategorický imperativ, což je zvlášť komické.

HN: Horáček básník se v Kudykam projevil především jako zručný chrlič rýmů a poetických spojení. Na slabiky sedí, ale hlubší smysl, stejně jako Martinův příběh, nedávají. Zvukomalebná hravost je v divadelním tvaru samoúčelná, titěrná a nesbíhá se k velkému obrazu. Zbytečný ornament – jako Kant metající po jevišti gymnastickou hvězdu. Ani hektické jevištní hemžení nemůže zastříť, že není o čem hrát. Náznaky společenských témat, třeba Martinova střetu s průměrností davu se objeví ve druhé půli, ale jsou tak banální, bezzubé nebo pitomé (masky Havla a Klause na hlavách sboristů), že je prostě nelze brát vážně.

O hudbě:

MfD: Důležitou roli má samozřejmě Hapkova hudba, zaranžovaná Ondřejem Brzobohatým tak citlivě, aby v živém provedení dotvářela celé představení.

LN: Kdysi podobnou nádivku cpali do muzikálů Zdeněk Merta a Stanislav Moša a jejich snaha pak vyvrcholila muzikálem Bastard. Takže ani zde nejsou Horáček s Hapkou původní. Hudba je dílem poskládaná ze starých skladeb a nové šansony jsou zaměnitelné, v melodice nezřídka jedna vykrádá druhou.

Právo: Aranže Ondřeje Brzobohatého takřka bez výjimky semlely hudbu do kadlubu popově-muzikálové velkoleposti. Ta křehký a intimní dialog Horáčkových a Hapkových písní proměnila v dující andělské trouby moudrostí a pravd hláсанých s nablýskanou sentimentalitou smyčců, sborových podkresů a s pompou žesťových drivů, které nemají zhora nic společného s působivě omšelým retrem Hapkových šansonů.

O režii:

LN: Pokud bychom Gombára soudili podle této režie, pak by nezbylo než konstatovat, že neumí ani základní aranžmá situací. To, co se za ně vydává, je roztahané, roztržité, místy nesrozumitelné a bez nápadu. Ani náznak obrazivějšího pojetí, natož metafory, zato řada primitivních polopatismů, jako příchod gumáků Havla a Klause. Z jeviště se řinou proudy slov a odehrávají se akce, jejichž smysl lze jen hádat.

E15: Režisérem inscenace je Dodo Gombár, oceněný řadou odborných i diváckých cen po celé Evropě.

Právo: Režisér Dodo Gombár a choreograf Pavel Strouhal se usilovně snaží, aby se na scéně pořádně něco dělo. Neustálé svíjení tří kočičích Mňaudámíček, křepčení čtyř ptáků Šumichrástů a dalších postav působí ale do značné míry chtěně a co do provedení i amatérsky, což platí zvláště o tanečních číslech company. Zvládnout prostor Státní opery se ukázalo být pro většinu sólistů nedostižnou metou.

HN: Režisér nejspíš trpí fobií z prázdného jeviště, a tak se kolem pořádně něco děje. Buď se kdesi vlní taneční company (třeba v roli prádla vypadlého z praček), nebo se vrtí a pošťuchují Šumichrásti (to barevné, co mají na sobě, není tedy rozhodně veselé ani crazy). A když je

nejhůř, tak Gombár pošle všechny postavy na jeviště a ony tam vyplňují prostor jako školní sbor na akademii

O celkovém dojmu:

E15: Je tolik věcí k vidění od všech představitelů Kudykamu. A nutno dodat, že to byl dobrý tah, který publikum odměnilo nekončícím aplausem.

LN: Kudykam je jen další slepé rameno domácího snažení o muzikál a jen potvrzuje známé pravdy: Michal Horáček je starý kýčař, který našlehanými obraty marně zastírá myšlenkové vakuum.

MfD: Risk vyšel. Představení Kudykam je pozoruhodné svými písněmi, rozvinutými ve výtečné scénické obraznosti, výkony zpěváků a samozřejmě celým svým étosem cestovatele, který nechce zakysnout doma za pecí s buřty, pivem a nenávisť.

Právo: Hapka s Horáčkem označili Kudykam při děkovačce za „mezník, který se povedl“. Obávám se, že jím ale mnoho příznivců své tvorby zklamali. A nic na tom nemění ani premiérové ovace ve stoje. Koneckonců reklamní kampaň se vyplatila a každý máme své přátele. Uvidíme, jak jejich podivuhodnou férii přijme běžné publikum.

O vizuální stránce:

E15: Vše do sebe přesně zapadá, jeden obraz stíhá druhý, do toho se v pozadí na projekci promítají obrazy, které celé to rejdnění na jevišti chytře dokreslují. Kostýmy Michaela Hořejšího nepostrádají hravost a originalitu.

LN: Tady je ovšem scéna nevzhledná a nezajímavá a především nefunkční. Stavby zbytečně zabírají prostor, jejich využití je vesměs statické: nejprve scénu tvoří jakýsi mansion rozčleněný do kukaní, v nichž se posléze objeví obrovité pračky, ze strany přijede tělocvičný kůň, nahoře vypadnou bradla... Pak se zase po jevišti přeskupují částečně deformované domy, hojně se využívá zadní projekce a vše ještě komplikuje stále příšeří.

MfD: Jsou to vlastně živé výjevy, podpořené nápaditými projekcemi přes celou výšku a šířku scény, pohyblivými kulisami, tancem, akcí.

Právo: Patrná snaha rozehrát celou plochu velkého jeviště Státní opery se ale mívá s účinkem. Ne že by to několikapatrové hemžení a prolínání obrazů nedokázalo zaujmout pozornost diváků, ale výsledek působí stylově značně nesourodě a nakonec je nepůsobivější šestimetrová hlava antické sochy na prázdné scéně, u níž vše končí. O výtvarné invenci kostýmů ovšem nemůže být sporu, i když jejich barevná i tvarová všehochoť připomíná spíše přehlídková mola.

O jedné interpretce

LN: Jen Lucie Bílá a její výše zmíněné sólo mělo profesionální pěvecké i herecké parametry.

MfD: Lucie Bílá zůstává civilní v písni S cizím chlapem v cizím pokoji, která se odehrává jako karikovaná scénka z manželské ložnice.

HN: Lucii Bílé věříme, že se „v cizím pokoji“ fakt cítí blbě. Kdosi jí tam totiž poslal „cizího muže“, urostlého statistu, ale určitě neherce, který dělá, že stele postel.

Aha!: Podlamování nohou, nestabilní chůze, špatná koordinace pohybů – to všechno by nasvědčovalo tomu, že byla opilá.

O jednom interpretovi:

Právo: Vojtěch Dyk v titulní roli potvrdil své pěvecké kvality i osobní charisma vtělené v případě Kudykama do efektně narcistní sebestylizace, text však po něm o mnoho víc nežádá, a dokonce ho nechá ve druhé půli na dlouhý čas zmizet z jeviště.

LN: Ódy na Vojtěcha Dyka v hlavní roli Martina jsou nepochopitelné, vždyť ani nelze postřehnout, co hraje, natož jak. Jeho výkon se skládá vesměs z popocházení po jevišti, zaujímání různých postojů a recitace bez obsahu.

A ještě některá vtipná přirovnání hraničící s urážkami:

HN: Cukrárenské zpívání Vojtěcha Dyka a Lucie Šoralové připomíná duet indiánka s kremrolí: místo duše žloutkový krém a cukrový sníh.

LN: Závěrečné zjevení Karla Gotta v roli Nového Kudykama by mohlo být klasifikováno jako Deus ex machina, ovšem za předpokladu, že je co rozuzlit.

LN: Mladý muž Martin podniká jakousi iniciační cestu, hledání ve světě, jenž se nachází za dveřmi jeho pokoje. Odolá všem svodům, nevstoupí do žádné partaje a postaví se na stranu utlačovaných.

LN: Michal Horáček je starý kýčař, který našlehanými obraty marně zastírá myšlenkové vakuum.

Jednotlivé recenze napsali:

LN: Jana Machalická

PR: Radmila Hrdinová

HN: Marie Reslová

MfD: Vladimír Vlasák

E15: Lucie Borovičková

Kompilaci sestavil : MK